

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDEVARVET
N:r 41: 1928

Tidevarvets beprövade vän och medarbetare fru Marie Hjelmer stod i år under omval till danska Landstinget. Hon har också livligt deltagit i valkampanjen. Den är nu över och hon har återvalts till danska riksdagens första kammare, där hon är en av Radikale venstres representanter. Under den korta perioden mellan valet och riksdagens sammankallande har hon sånt oss en redogörelse för valets förutsättningar och utgång. Den åtföljdes av ett deltagande brev med anledning av högersegern i Sverige. Men även vi ha liksom fru Hjelmer för Danmark hopp om bättre tur nästa gång.

Veckans ledare: Politiskt strängaspel.

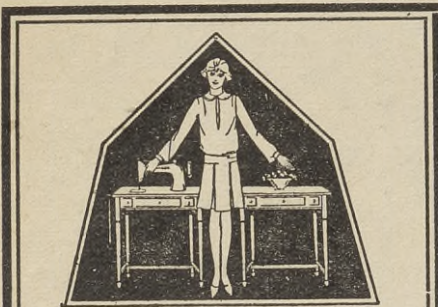
Händelserna utanför och innanför gränserna bryta sig i översiktsartiklarna Svart på vitt och Längs horisonten.

Skapande enhet utgör en fortsättning på förra veckans artikel om Demokratiens inre verkstad.

Om en enastående fest som samlat representanter för ett helt landskap att beskåda och hylla en ensam duktig kvinnas gärning, berättar A. S—g i Ett storverk.

Vi erinra om att Medborgarskolan på Fogelstad börjar sin höstkurs d. 18 oktober. Dessa höstkurser brukar få en särskilt sluten intim prägel, genom att årstiden för deltagarna närmare samman inomhus i den vackra, hemtrevliga skolan.

Provprenumerera för Edra vänner på sista kvartalet av Tidevarvet. Det förbereder dem att själva bli prenumeranter för 1929. Sista kvartalet kostar kr. 1:50. Tidevarvets giroräkning är 1544.

Det moderna hemmet

måste framför allt vara praktiskt ordnat. Det har ej plats för saker, som taga för mycket utrymme. Just dessa praktiska krav tillgodoser en modern Singer, som efter sömnaden lätt och behändigt apteras till ett elegant salongsbord — en verkligt gedigen möbel. Den moderna Singer-symaskinen är fulländad ur konstruktiv synpunkt, praktisk och prydlig.

SINGER

Kamp mot reaktionen

I DANMARK
Av Marie Hjelmer, M. L.

Det Landstingsval, som nu avslutats här i Danmark, har haft en ganska osedvanlig karaktär. Vanligen föregås valet till Landstinget lugnt och tämligen lidelsefritt. Landstinget, som är vår första kammare, väljes indirekt. Det egentliga landstingsvalet föregås av väljarevalet, till vilket vi ha allmän rösträtt, men man ska ha fyllt 35 år. Partierna sätta upp sina listor, och de valda, de så kallade valmännen, samlas en vecka senare för att sätta Landstingets medlemmar.

I år blevo valmansvalen omfattade med så levande intresse, därför att vi för första gången i dansk politisk historia stodo inför möjligheten att kunna förvandla den konservativa majoriteten i Landstinget till en demokratisk. Därför sattes alla segel till, och därför var tonen denna gång ovanligt skarp och aggressiv från oppositionens sida.

Det rörde sig närmast om de attentat mot den sociala lagstiftningen som regeringen genomfört med stöd av höger, och det gällde den lättgad i förnöjenhetsskatten, som de två partierna genomfört endast till fördel för de rikaste. Slutligen var det också vid

valmötena anledning att framhålla den stora sannolikheten för att regeringen kommer med ett dyrt och skadligt militärförslag. Regeringen har redan framlagt förslag till revision av vår härorning.

Det gällde tre mandat! Tre mandat förlorade för regeringsblocket, och reaktionens makt skulle ha varit bruten i Landstinget, den kammare, som alltid av de konservativa betraktats som den fasta och solida stöttepelaren för dansk konservativ politik.

Emellertid blev majoriteten kvar hos reaktionen denna gång. Regeringen förlorade bara ett mandat och sitter alltså nu med en övervikt av ett mandat i Landstinget.

Men nästa gång, om fyra år, så gäller det! Det var nämligen i år bara hälften av landstinget som stod under omval. Och nästa gång är det inte något tvivel om utgången, socialdemokraterna hade en mycket stark framgång trots att de endast vunno ett mandat. De hade vid valmansvalet 82 valmän mer än 1924. Vänstre hade — b, Radikale + 4 och Konservative — i.

Vid landstingsvalet försiggick ett icke ringa antal personbyten. En av Venstres kvinnor slogs ut av en man. De radikalas tre mandat blevo oförändrade.

Man kan redan sluta sig till det väsentliga i regeringens kommande arbetsprogram.

Den konservativa, i många avseenden reaktionära linjen från i fjor kommer att fullföljas.

Vi komma säkert att få motse ett förslag om fortsatt minskning av statens sociala utgifter, ytterligare skattelindring för de rika, i det det denna gång blir de stora inkomsterna som man vill komma till hjälp, och som nämnt en ny militärordning.

Det är all grund till att tro att Radikala Venstre i år som i fjor vill sätta ett starkt motstånd mot det som framkommer från regeringens sida.

Nu som alltid vill partiet slå vakt om de små i samhället, det kommer att arbeta för att utjämna klassmotsättningarna, och på grund av en djup övertygelse kommer det att hävda att Danmark icke har några militära utgifter, varför det bör avrusta.

Självbekännelse

Det hände nyligen, så berättas det åtminstone, att en yrkesutövande husmor blev i tillfälle att på nära håll jämföra sig med en av sina kolleger i samma ställning. Hon blev så förkrossad av den överlägsna skicklighet, varmed vänninnan skötte sin uppgift, att hon kom in i ett självprövningens och självförkastelsens stadium, som alldeles knäckte henne. Hennes nerver kommo i olag och hon måste söka vila.

Då detta berättades, sade en annan självförsörjande genast: skicka henne till mig, om några dagar skall hon vara botad, och med nytt självförtroende återta sin uppgift i livet.

Och hon tillade: jag känner mig själv, jag vet, att jag hinner mindre än andra och gör det jag gör sämre. Jag vet att mina räkenskaper är slarvigt förda och att jag ofta förlägger viktiga anteckningar. Jag vet att andra är tapparre, hjälpsammare, bättre barnuppföstrare, och på det hela taget dygderikare än jag. Men det gör mig ingenting. Jag har förlåtit mig mina ofullkomligheter. Alla kunna inte vara underverk av energi och duglighet. Det är en förmån för mig att lära känna några som äro det. Det förklarar varför världen icke går under.

Detta yttrande fick sitt lilla erkännande och ett par instämde. När jag lämnat sällskapet, höll jag räfst och tänkte med mig själv. Vi voro inte ärliga nyss. Allt det där är bara camouflage. Det är möjligt att vi äro resignerade, men det är inte säkert det heller. Det är inte mer än fjorton dar sen jag själv kom hem från en resa, släpande på massor av material till artiklar, som jag inbillat mig skola hinna med under denna korta tid. Detsamma har hänt efter alla resor, vid slutet på alla veckor, månader och år i hela livet. Den illusionen är alltså outrotlig. Men även om vi på det hela äro resignerade, så bevara vi ännu hoppet att andra ska ha ett bättre och ljusare omdöme om oss, och att de kanske ska ha rätt.

Antag att det verkligen hänt att den där husmodern med angripna nerver blivit frisk och återfått sitt självförtroende efter ett besök hos den mindre fullkomliga kollegan och tackat henne därför, hur skulle det ha känts? Det skulle säkerligen ha känts förfärligt, och vem vet hur det sedan kunde ha gått med hennes nerver? Vart skulle hon ha tagit vägen för att få bot? Hos någon ännu sämre, hos mig?

Människan är en ödmjuk varelse, full av gränslösa anspråk. Hon är resignerad och drömmer i hemlighet storhetsdrömmar. Hon är härdad och ömtålig, försynt och fräck. Man bör icke alltid misstro henne, ty hon kan vara uppriktig, men heller inte ta henne på orden, ty då kan hon råka antingen bli förtvivlad eller ursinnig.

Var försiktig med henne, umgås varsamt, låt inte uppmärksamheten slappna, det är lika farligt som i en lejonbur. Hennes öppenhet döljer en slutenhet, hennes tystnad längtan efter öppenhet, hennes mjukhet en strävhet, hennes härdhet en mjukhet, hennes hjärta tiotusen konst, dem hon icke anar själv.

Det finns bara en varelse, som är meddelssam av vana och yrke, öppen som ett barn, utan slöjor och utan svek. Det är

Devinez.

Längs horisonten

Engelska arbetarpartiet intör valen. Frankrike blir en fästning. Något måste ske med Österrike

Det engelska arbetarpartiet har i dessa dagar hållit sin årskongress. Den är av särskilt intresse, därför att de engelska valen närma sig. Inför dessa har arbetarpartiet skarpt markerat gränsen mot kommunisterna. Partiet är reformistiskt. Vad som särskilt intresserar oss är dess utrikespolitiska program. Det utrikespolitiska manifest som partiet antog på Mac Donalds förslag börjar med en skarp anklagelse i en rad punkter mot den nuvarande regeringens utrikespolitik.

Den konservativa regeringen avlivade Genèveprotokollet, försvagade Kelloggspakten och vägrade att i någon del underskriva det fördrag om förlikning, skiljedom och avdömande av rättstvister som utarbetades och antogs av N. F. i Genève i år. Det är dess fel att förberedelserna till avrustningskonferensen råkat i dödvatten. Den var orsak till att Tremaktskonferensen om nedrustning till sjöss misslyckades. Den avslöt ett hemligt fördrag med

Frankrike för att få fria händer att bygga kryssare och sökte nu senast i Genève förhindra att förberedande avrustningskonferensen fixerade ett datum för nytt sammanträde. Den försökte skära ner Folkförbundets budget.

Arbetarpartiets program är: undertecknande av förliknings- och skiljedomsfördrag utan reservationer. En ärlig tolkning av Kelloggspakten. Den måste innebära avståndstagande från krig utom i den mån det kan bli nödvändigt för att sätta igenom folkförbundets straffåtgärder mot angripare.

Den nuvarande situationen möjliggör en omedelbar, kraftig reduktion i alla vapenslag genom internationell överenskommelse.

Den förberedande kommissionen för avrustning skall sammanträda och fortsätta arbeta till dess den har ett förslag att framlägga för den allmänna avrustningskonferensen.

Ett verkligt avrustningsfördrag

måste inskränka alla vapenförande styrkor, även de tränade reserverna och värnpliktsarméerna. Det måste inskränka vapen- och ammunitionsförråden inom alla nationer: kanoner, tanks och krigsflugskepp. Det måste inskränka flottorna till styrka och antal och förbjuda bruket av gas och bakterier i krig. Det måste minska militärbudgeten i alla länder samt sörja för att dessa inskränkningar genomföras under internationell övervakning. Det måste skapa nationell och internationell kontroll över vapentillverkning, vapenhandel och vapentransport och skapa något slag av kontroll över civil luftskeppsindustri.

Det fastslås vidare i manifestet att en blivande arbetarregering kommer att offentliggöra alla hemliga internationella fördrag, och att deras fortvaro beror av parlamentets gillande.

Snar och fullständig utrymning av Rhenlandet påyrkas slutligen.

Fortf. å sid. 4

glatt prat om mat

hör man i de familjer som köpa i

Konsum

Billiga och sunda varor i sunda butiker.

kostar Tidevarvet till årets slut. — Prenumerera för Edra vänner på vår giroräkning 1544.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.

UTGIVARE:

Ada Nilsson.

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elm Wagner.

Elisabeth Tamm.

Honorine Hermelin.

REDAKTIONSSKRETERARE:

Carin Hermelin.

Mottagningstid 10-12.

Telefon Norr 4842.

EXPEDITION:

Telefon Norr 28243.

Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6,-, halvår kr. 3,50,
kvartal kr. 2,- Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

I text 20 öre
per millimeter.

Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1928

Wahlstedts Tryckeri Aktiebolag

Storgatan 22

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Malmörsgatan 3, Stockholm.

Telefon 288, 289.

Familjerätt. Hyresärenden. Testamenten. Bouppteckningar. Förfrågningar från landsorten besvaras omgående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén. Ledamot av Sveriges

Advokatsamfund.

Herkulesgatan 14. Tel. 7575-7576.

f. d. La Vattugatan.

STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvsaker,

Boutredningar och testamenten,

förvaltningsuppdrag.

Även skriftliga förfrågningar.

TANDLÄKARE

Tandläkare

Carl Gustav Ageman

Karlavägen 70

(Hörnet av Skepparegatan)

Mottagn.-tid enl. överensk. Tel. 77035

Medl. av Sthlms tandläkarförening

Tandläkare

NILS GEJROT

Medlem av Sthlms tandläkarfören.

Hornsgatan 54, 5 tr.

Mottagn.enl. överensk. S. 35898

Tandläkare

GRETA JOHANSSON

St Eriksgatan 102 Tel. 8:022

Mottagningstid enl. överenskommelse.

Medlem av Sthlms Tandläkarförening

Tandläkare

Alma Österlund

Medlem av Stockholms Tandläkarfören.

Adolf Fredriks Kyrkogata 5-7,

Stockholm Tel. 4142

Rådfrågningstid: Vardagar 1-1/2

Andra tider enl. överenskommelse.

Engelbrekts

Sjuksköterskebyrå

ansk. ex. sjuksköterskor och enk-

lare, även barnsköterskor.

Vallhallaväg. 18ⁿ, 86181, N. 241 13

Gymnastikdräkter

av trikå till alla åldrar, av tyg på beställ-

ning. Stort lager av N. F. K.-livstykter

för barn och vuxna.

Promenadskodon bredare o. smälare med

och utan klack, finnes och kan beställas i

Anna Ahlströms Manufaktur

och Kortvaruaffär,

Götgatan 95. Tel. Sö. 31184.

Så ledigt skall tårna ligga i skon.

Politiskt
strängaspel

Nu kommer efterklängen av va-
len. De olika instrumenten måste
stämmas om, och det föranleder en
del skorrande och skärande ljud.
Högern, som förut slagit på stora
trumman och sedan blåst jublande
fanfarer, måste nu efter att ha kom-
mit i regeringsställning stämma ner
tonen högst väsentligt. Det går inte
bara att inhösta den lysande vinsten
det är också nödvändigt att skaffa
majoritet åt vallöftenas mångfald
eller att utlägga vallöfena, så att
det går att få majoritet för dem.
Hr Ekman som inte längre får spe-
la första fiolen får också lov att än-
dra sina grepp om strängarna. Hans
partivänner har hållit en lysande
fest för honom på Skansen med so-
losång av läderhandlare, Guselius
och generalagent Ekström. Om det-
ta var en tillfällighet eller bör tol-
kas så, att de frisinnade hädanefter
önska övergå till solosång och börjat
inse följderna av den borgerliga kör-
sungen, vet man inte. Sv. Morgon-
bladet synes emellanåt anslå en helt
annan ton och vill bortförklara den
borgerliga samlingen. Den var nöd-
vändig säger man till socialdemo-
kraterna. Hade tilläggsmandat fun-
nits (av vilka hr Lindman ju bevi-
sat, att de frisinnade skulle fått ett)
hade den varit överflödig, men det
behövde ju inte utgöra något hinder
för samarbete med socialdemo-
kraterna. Men det går inte så lätt.
Socialdemokraterna ha inte så dåligt
minne. Det är nästan snart att
svänga redan — om man överhuvud
taget skall göra det. Och vad är
meningen? Att förstå vart den bor-
gerliga samlingen skulle bära, var
ju inte så svårt — i högerns armar.
Tänkte man möjligen att det var
de frisinnade som skulle dra vin-
sten? Har räknekonsten slagit
fel? I så fall blir det en hård
läxa. Och den tål att läsa på — all-
tifrån det tillfället, när Brantingska
ministären stälptes och sprängning-
en 1923 och t. o. m. andrakammarva-
len 1928. Men under tiden går ut-
vecklingen sin gång, och när Sv.
Morgonbladet förstätt varför hr
Engberg inte är hågad för samar-
bete, kanske den tagit en helt annan
vändning.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Kungsgatan 6, 6 tr. Hiss. Stockholm.

Tel. 14799. 2424

Olga Elmdahl

Modemagasin

Kungsgatan 53. Tel. 10851

STOCKHOLM.

Svart på Vitt

GÄCKERIETS ANDE

Veckans stora samtalsämne har icke va-
rit *Mannen som fick leva*
om sitt liv. Nej, det har varit man-
nen som försökt leva om Mästarens liv.
Mannen från Anundsjö. Det är inte nog
med att tidningarna, uttattade och tonna
efter valen, satt in med en osmaklig män-
niskojakt, lyckliga att få leva upp och fro-
das på denna sensation, som dock inte har
något pikant mer än rubriken Rasputin,
den man dock fått ta tillbaka. Även i mjölk-
magasinen och spåravnarna diskuteras han
ivrigt, under suggestionen från pressen, och
man får höra en och annan uttrycka den
förhoppningen eller åtminstone den önskan
att Erik Anderson kunde komma till Stock-
holm (och helst också se på en).

Mästaren har, synes det, ett egentligt
anspråk på intresse, och det är att han upp-
träder på David Petanders vägar med nå-
got som synes likna hans liv och lära. Många
vörda David Petanders minne för
hans kärlek till människorna, hans oböjliga
fordran på det absoluta, för hans martyrs-
skap som kristtjänstvagrare, vörda honom
antingen hans minne är uppbyggt av per-
sonliga intryck eller av hörsägnar bara. I
båda fallen är det något dyrbart och öm-
tälligt, och därför är det ett kval att Gäc-
keriets Ande skall ha varit framme och
format till en karrikatur av honom. Den
karrikaturen rör också vid en högre före-
bild. Det är i sanning pinsamt att dag för
dag behöva läsa om Mästaren med cita-
tionstecken, om kvinnorna, som två hans
fötter och torka dem med sitt hår, att se
översteprästen och Pontius Pilatus uppträ-
da på scenen, företrädda av kyrkoherde och
landsfiskal och så få ett halvt farsartat,
halvt tragiskt passionsspel som stimulans
för lösningsförsäljningen.

Erik Anderson tillhörde från början Pe-
tanders fiender. Han brukade uppträda och
störa hans möten. En gång, när han varit
mer än vanligt ondskefull, gick Petander
efter mötets slut vänligt fram till honom
och såg på honom, full av godhet. Ander-
son föll tillfoga för den starkare anden
och blev från den stunden Petanders lär-
junge och följeslagare. Det var något av
det svåraste Petander hade i livet, att han
måste följas av denna karrikerande skuga.
För honom voro de öppna fienderna bra
mycket bekvämare. Det tycks hårt, bra hårt
att just de som sätta in sitt liv på äkthet
och sanning till alla andra svårigheter och
måste bära denna att se sig karrikerade,
lika mycket om det sker utan medvetet ond
avsikt.

Det finns ett sätt att skilja det äkta och
det falska. Det händer till exempel ibland,
att i en ärtsång kan uppträda ett ogräs som
bra mycket liknar den odlade växten och
på samma sätt slingrar sig upp kring årti-
set. Men ingen har någon svårighet att
skilja på ört och oört, ty den senare bär
ingen frukt. Det värsta är, att den kan så
ta väldet i ärtsången, att det inte blir myc-
ken frukt på den äkta växten heller. I män-
niskolivet blir det än mera komplicerat,
hon kan vara halvt gräs, halvt ogräs, först
det ena och sen det andra igen.

MÄNSKLIG GODHET

Människorna äro ofta tanklöst grymma,
inte minst historien om »mästaren» ger ett
belägg därpå. Men ett av de tillfällen, då
de visa en rörande godhjärtighet och hjälpsam-
het, är då det gäller att hjälpa för-
skingrare. För att tillskjuta och täcka det
förskingrade beloppet och sålunda rädda
brottslingen undan följderna, kunna släkt
och vänner äta sig de kännbaraste uppfin-
ningar. Och gång på gång läser man till
sin förvåning om hur en man som haft sig
allmänna medel anförtrödda, klaras i väg
över gränsen tack vare försägnad och hjälp-
samma vänner, som inte tveka att så göra
sig meddelaktiga i hans brott. Beror det
på att man tycker att fängelsestraff vore
något så ohyggligt för hela den trevliga,
bjudsamme förskingraren och hans fam-
ilj och umgängeskrets, att man måste gö-
ra allt för att hjälpa honom från ett så-
dant öde? Är det det kusliga känslan: i dag
då, i morgon mig? Eller är det vissheten
om att den hyggelige gossen aldrig ville bli
en brottsling?

Svenska kriminalistföreningen har vid
sitt årsmöte haft uppe problemet om för-
skingrarna och deras nitiska vänner. Stra-
fen för förskingring äro låga här i landet,
där annars äganderätten är så väl skyddad.
Om de höjdes, kanske allmänheten skulle
förstå att det var en tämligen allvarsam
sak det är fråga om, resonerar man, en,

som inte bör läggas hyende under. Och så
skulle man få rättelse i den upprörande
mannamän som nu visas stora tjuvar i jäm-
förelse med små. Minns någon den unge
karlen, en av dessa limptjuvar, som de bru-
ka kallas, som nyligen förklarade vid Stock-
holms rådhusrätt: »Jag kommer att stjäla
så länge jag lever.» Han hade kommit att
gå fängelsevägen och såg ingen annan.

Små tjuvar ha rätt att bli mycket bittra.
De äro det också.

LAPPSJUKAN SKALL BOTAS

Vi konstaterade förra veckan att lands-
bygdens dåliga hygien blivit ett internatio-
nellt problem, som tagits upp av Folkför-
bundet. Strax därpå slogs det larm i pres-
sen över den allmänna magkatarren i Norr-
land, som utsuger folkkraften och bereder
väg för tuberkulosen. Sjukligheten beror på
förvårdat diät med för mycket kött och kaffe
och ävenledes sprit och tobak. Folket
måste lära sig att odla och äta kål och lök,
att köpa té och apelsiner i stället för kaffe
och tobak.

Det skall bli underligt att se an folket
under svåra lidanden: magsår, kräpta, lung-
sot och nevros skall förmås att omvända
sig. Då är allt möjligt!

Vilken väldig uppgift ger sig inte för oss
inom våra egna gränser bara däri att göra
Norrland sådant att människor kunna bo
där och förbli friska och lyckliga. Ljus,
värme, buss, radio, billiga sydfruktur och
stora grönsaksodlingar, — sen skall lapp-
sjukan försvinna med magsyra och melan-
koli. Det vore väl något att leva för!

Förresten är det inte bara Norrland som
behöver lära sig dricka té, äta spenat och
borsta tänderna. Det övriga Sverige har
mycket ringa anledning att förhåva sig. Vi
leva visserligen länge, men huru? Ett land
skall ha smärta, glada, arbetsdugliga äld-
ringar, det är dess heder.

KÖRA BIL ELLER SUPA

— VÄLJ!

Nödvändigheten av omläggning av sven-
ska folkets diät har länge predikats i Tide-
varvet. Ett annat av våra gamla önskemål
sedan flera år är skärpt kontroll över bi-
fister, strängare krav på nykterhet och fy-
sisk och psykisk jämvikt. Denna fordran
har nu tagits upp av provinsialläkareföre-
ningen, alltså av en grupp tjänstemän som
säkerligen på nära håll sett vad världsösa,
berusade, odugliga bilister kunna ställa till.

SVENSKA BALILLOR

Man har förfasat sig över att Mussolini
vill göra varje italienskt småbarn till en
balilla, d. v. s. ett fascistfrö. Men samma
taktik har nu börjat övas här i Sverige.
Militärerna, särskilt sjöofficerarna, ta hand
om spenabarnen, exercera dem och lära dem
göra honnör för att tidigt få deras små sjä-
lar i sin hand och forma om dem efter sitt
ideal. Det är en grym och farlig lek, en
sådd, som skall bära onda frukter.

BRITTSOMMAR

av M O A

Brittsommaren bebådas ej av rodnande
björkskog eller orrtuppars locktoner. Män-
niskorna gå där så dystra i regn och dis,
tala om jul och tidig vinter. På dikeskanten
sitter vallhjonet huttrande i sin slitna vad-
malsrock, och den frusna klöverfraser
som falskt siden kring boskaps klövar. Då
kommer den! Ljus, varm och underbart
skön är plötsligt världen en morgon. Allt
det frosten bitit och härjat, blir till färg-
spel och färgglädje i den höglåda dagarna.
Lugn skönhet präglar brittsommardagen.
Inga kärleksgalna fåglar sjunga. Inget spi-
rande liv pockar på plats. De höstsådda äk-
rarna glimma likt gröna sammetsfläckar.
Kärrens tranbärstuvor, som mognat i kölden,
lysa röda, mognade, utbrunna, väntande för-
gångelsen.

Brittsommar! Hur många människor
funno ej sin lycka först i levnadens brittsom-
mar? Lyckan i vår levnads brittsommar

25% kvinnor i Oslo
stadsfullmäktige?

Kvinnosakssträvandena i Norge ha
under de senare åren haft en delvis an-
nan karaktär än i Sverige. De ha mest
 varit ledda ut från husmorssynpunkt
och inriktade på nya äktenskaps- och
 barnlagar, på folkhälsan, på lösningen
av bostadsfrågan, på riklig och billig
hushållslektricitet, kontroll över livs-
medel i fråga om kvalitet och priser.
På ett sådant program bildade de nor-
ska kvinnorna enhetsfronten, som ar-
betade på att få upp de olika program-
punkterna i de redan existerande poli-
tiska programmen. Inför stadsfull-
mäktigevalen i december i år fullfölja
kvinnorna i Oslo en delvis annan tak-
tik. De ha bildat Oslo kvinnoparti,
som går fram självständigt på eget
program. Det anser att det minsta
man kan begära är 25 % kvinnor i Os-
lo stadsfullmäktige, d. v. s. 21 kvin-
nor mot 63 män. Valarbetet är redan
i full gång.

Partiets riktlinjer äro följande:

Vi vilja hjälpa arbetslivet genom
att stödja god norsk produktion, ge-
nom att skaffa de praktiska fortsätt-
nings- och fackskolorna goda arbets-
villkor, genom att arbeta för sunda
bostäder och främja folkhälsan, i det
vi lägga vikten vid det förebyggande
arbetet.

Vi vilja att arbetslösheten i största
möjliga utsträckning skall avhjälpas
genom arbete, i stället för penningbi-
drag, och att understöd till friska män-
niskor skall baseras på principen, hjälp
till självhjälp.

Vi vilja ägna vår största uppmärk-
samhet åt hemmens intressen och sö-
ka att få omsättningen så reglerad,
att den mera direkt än nu kan fortgå
mellan producent och förbrukare.

Vad skulle en man kunna utträta
bland 84 eller 150 kvinnor frågar en
författare i Norges kvinder. Det ble-
ve allt dåligt resultat. På samma sätt
kan en aldrig så duktig kvinna inte
utträta mycket i stadsfullmäktige eller
storting. För närvarande har man 10
—11 kvinnor i Oslo stadsfullmäkti-
ge. Men man vill få in kvinnor i fi-
nansutskottet, i sjukhusutskottet, i
skolstyrelsen, i byggnadsstyrelsen, i
fattighuset, i pensionsutskottet, skön-
hetsrådet o. s. v. Och därför skall man
nu sätta alla klutar till.

är förmågan att kunna njuta de solljusa
dagarna, trots allt det gråa dis och mörker
vi erfär. Ej heller livets brittsommar bör-
jar med vårens blåögd anemoner; om vi
tillfullo inse detta och taga de sköna da-
garna utan att begära nyklädda ångar, då
kanske vår levnads brittsommar ej brytes
av en bråd fimbulvinter, utan förtonar i en
lång hösts mollackord, där alla strängar äro
stämda till det flyende livets lov.

NI ROPAR PÅ MÄNNISKOR AV
STORA MÅTT . . .

Av Karin Boye.

Ni ropar på människor av stora
mått! Vad ger stora mått åt en
människa?

Att bli till intet och ge sitt liv för
ting som är större än hon.

De obotfärdiga ropar! De själva
skulle växa till jättar
den stund de böjde sina knän i skug-
gan av de väldiga tingen.

Men höj era röster, tills gudarna
vaknar, tills gudarna reser sig och
svarar!

När ingen frågar efter människor
mer, då står era människor här.

(ur Clarté.)

RÅTTAN SPINOZA

Av ELIN WÄGNER

På alla andra områden än det politiska, säger miss Follet ut från sina amerikanska förutsättningar, söker man genom anläggande av en vetenskaplig metod nå fram till högsta möjliga grad av ändamålsenlighet. Politiken ensamt kan icke undgå vetenskaplig analys och experimentell forskning. Politiken måste ha en teknik, grundad på kunskap om sammanslutningens lagar och grundad på en ny social psykologi.

Hur går det till att bilda en gemensamhetsvilja? Vi veta det icke, vi veta ännu ej hur man skapar de bästa förutsättningarna därför. Vi måste studera den subtila psykiska process, genom vilken en samtanke uppstår.

Låt oss tänka oss att ni, jag, A, B och C hålla en konferens. Vad kommer att ske? Kanske det att ni säger något, att jag tillägger något, likaså A, och C. till dess vi tillsammans byggt upp en idé eller format en plan, såsom när man tegel för tegel bygger en mur?

Nej. A har en idé, B en annan, C en tredje och så vidare. Vi kunna inte summera hop dessa idéer till gruppens idé, men så småningom finna vi att det föreliggande problemet lösts, icke genom mekanisk addering utan genom en process som sammansmält gruppens alla idéer. A säger något. Därvid uppstår en tanke i B:s hjärna. Är det A:s idé eller B:s? Ingenders. Det är en sammansmältning av de två. A:s idé, sänd över till B och sedan återskickad till A, har blivit litet eller mycket förändrad från vad den ursprungligen var. På samma vis förvandlas den genom C o. s. v. På samma sätt har B:s tanke berörts av de andras. Icke bara A:s tanke omformas av alla de andras, men A:s idéer beröras av B:s i relation till de andra, ända till dess den gemensamma tanken tar gestalt.

När vi nått den punkten, ha vi nått en hög grad av civilisation, ty då kunna vi tala om ett jag, som represen-

terar en enhet i stället för ett isolerat själv.

Är det någon som känner igen i denna författarens beskrivning en personlig erfarenhet? Helt visst göra vi det alla, men samtidigt måste vi nog säga, att de gånger, då en sådan inspirerad gruppvilja uppstår ur ett samarbete, varit bra få, jämförda med de gånger, då vi misslyckats.

Ty vi ha inte bara misslyckats de gånger då vi skilts åt utan att ha kommit till något beslut eller då flertalet drivit igenom ett beslut genom röstning. Vi ha misslyckats också då vi kommit till ett beslut därigenom att alla böjt sig för en enda dominerande åsikt, vare sig resten av församlingen ingen mening haft eller avstått från att säga ut sin mening. Den som underordnar sig själv och säger: andra begriper det här bättre än jag, antingen av lättja eller missförstådd plikt-känsla, den gör skada, ingen nytta. Jag skall icke underordna utan bekräfta mig själv.

Det är allas olikheter som behövas. Rytmen är denna: min säregenskap och sårmening sammansmälter med de andras till en enhet. Men en enhet, som varar blott under handlandets ögonblick. Sedan brytes enheten i olikheter, på det att den skapande enhetsprocessen kan börja på nytt och uppgå i en än större syntes.

Det är alltså olikheterna hos människorna som äro förutsättningen för den högre rikare enheten. För min del är jag glad åt att miss Follet understryker förefintligheten av och rikedom i olikheterna hos människorna.

Likformighetsteorien har jag i min olärdhet alltid misstrött. Jag tror inte på tillvaron av den standardiserade typen, som symboliserades i romanfiguren Babbit, och jag reagerade mot beteendeläran, behaviourismen, den första stund jag fick en aning om den. Vi äro inte likartade varelser som »reagera lika mot enahanda retning». För det första, så kan man väl inte

skapa en beteendelära om människan enbart på experimenten med den vita råtta. För det andra så äro inte ens alla råttor lika. En tysk professor i psykologi vid ett amerikanskt universitet berättade en gång för mig en historia, som varit mig till mycken lugnad. En grupp råttor i ett laboratorium, som i generationer levat under exakt samma förhållanden, samma bostad, mat, vårdare och dressyr, sprungo som maskiner i sina bestämda kroker fram till den utlagda födan. Men bland dem fanns en, råtta Spinoza, som till stor förvirring för behaviouristerna sprang en annan väg!

Att protestera mot imitations- och lika-reaktionsteorien är kanske inte så nödvändigt här i landet, där individualismen inte är uppfrätt av några sådana teorier. Men jag kunde inte motstå att berätta om Spinoza. Vi höra tillräckligt mycket också här om den standardiserade människotypen från Amerika, detta land, där den stora svårigheten i stället just nu är den, att det icke går att hopsmälta de olika folkelementen.

Den som funnit en grupp likasinnade och gläder sig åt samarbetet inom denna grupp, ska inte tro att han bör nöja sig där. Framsteg komma icke ur den enhet vi finna utan ur den enhet vi uppnå. Härnäst för de fega, samstämmighet och instämmighet för de bekväma, enande för dem som skapa.

Idealt är ett samarbete, från vilket var och en går bort rikare, emedan han upptagit och kommit i samklang med alla de andras olikheter. Men vart går jag? Till en ny grupp, där samma process upprepas. Min natur öppnar sig mot tusen nya inflytelser. Jag upplever otaliga nya företeelser. Detta kan vara vårt dagliga livs ära och härlighet.

Emellertid kan denna enande process inte bara gälla våra tankar utan den måste också gälla våra känslor, vår tillgivenhet, våra önskingar och strävanden, allt vad vi äro.

Ett storverk

På smala slingrande vägar letade sig vår bil fram till ett skolhus i Julita socken som ligger bland björkar och granar ett par mil från närmaste järnvägsstation. Det såg folktomt ut på vägen, men framme vid skolan var ett myller av människor och bilar och cyklar och bussar, flaggorna lyste blågula, folkdräkter och yllekoftor satte in röda färgklickar, solen förgyllde de höstgula björkarna och bakom två äppelträd med röda äpplen låg gymnastikhuset, mörkbrunt med vita knutar och fönsterramar och inni skinande nyfer-nissat med alla sorters redskap, avklädningsrum och t. o. m. varmdusch. Och det är fröken Sari Anderssons verk, hon som är folkskollärarinna i Österby. Så långt kan en människa med två tomma händer alltså komma, om hon har en brinnande entusiasm, en okuvlig energi, förmåga att intressera andra att ge pengar och arbete och mod att ta också av sitt eget nödvändiga för sakens skull. Då kan man få sitt gymnastikhus färdigt, fastän skolrådet inte alls kan bidra och en-

dast med tvekan låtit en bygga på socknens mark.

Men en sådan gärning är också märklig nog för att bli firad med en stor fest. Där fanns både Sörmlands landshövding och skolöverstyrelsens chef, där fanns donatorer och pressrepresentanter, minst 1,000 människor i allt. Där hölls tal, där var utomordentlig sång, en musik-kår spelade och där var gymnastik-uppvisningar — väldigt flotta — ute på en lerig gräsmatta. Och höst-solen lyste över defilerande gymnaster och skolbarn, över filmfotogra-gen och musikkåren och sångarna och över oss alla där vi satt i skogs-backen och klappade händer och kände oss ganska rödda.

Nu önskar vi bara att alla svenska folkskolor ska få gymnastikhus med dusch- och tvättmöjligheter. Det är ett utmärkt uppslag att lösa landsbygdens skolfråga på samma gång som man skaffar gymnastik-lokaler. Leve all strävan för folk-hälsa!

A. S—g.

Sympati är inte en känsla som går över från en isolerad varelse till en annan. Den uppstår i gruppen, stiger ur sammansmältningen. Sympati är icke att förväxla med altruism. Den reser sig över både altruism och egoism. Den är icke medlidande och icke välvilja, den är ett mål för vår strävan som vi skola nå, när vi tänka och känna gemensamt. Den löser upp motsat-ser och pliktsammanstötningar rörande mina skyldigheter mot andra och mig själv.

De svårigheter inom det politiska livet, som uppstå av att de enskilda söka personligt erkännande och karriär, försvinna, då vi kommit därtill att

vår största tillfredsställelse är grup-pens, lagets framgång.

Det behövs verkligen att man i sam-arbete sekundvis anat enhetens hemlig-het och därmed fått en försmak av hur gränslöst livet kan vara utanför jagets fångahus, för att man ska våga eller vilja följa författaren på hennes trosvissa väg.

Ty det svindlar ju en smula för en, när man erinrar sig att denna enhet inom gruppen är tänkt som underla-get för politiken, att den är verksta-den, där den demokratiska kollektiva viljan skall skapas.

VI STÅ TILL TJÄNST

Begravningsbyrå

SCHENHOLMS
BEGRAVNINGSBYRÅ

Inneh.: Maja Schenholm
FLEMINGGATAN 1, STOCKHOLM
Tel. 337 34, N.734 Eft. affärst.: Ålsten 685

Boktryckeri

Alla trycksaker, såväl fi-naste som enklaste,
de största som de
minsta, utföres
billigt.

Wahlstedts, Storgatan 22, tel. 761 25

Bordsvatten

Drick

Ramlösa-vatten

Vårt lands enda naturligt
alkaliska bords- & hälsovatten.

Damfrisering

Damfriseringen, Eriks-
bergsg. 6 A. 1:a kl. arbete till hu-
mana priser, Hårskötsel för mjäll
och glanslöst hår. Tel. 106 11.

Damväskor

"VÄSKAN" finnes

Kungsgatan 23 - Tel. 14412, N. 2113
Största lager av Damväskor o. Reseflekt
Provväskor, Provkoffertar, Automobilkoffertar
Reparationer utföres Egena fabriken

Eldsläckare

Mot ELD och BRAND är
»Sv. Eldsläckaren »VAKT»
den bästa väktaren

Generalagent **Joël Lönnquist,**
Ingemargatan 8, tel. V. 2475, Stockholm

Fotomagasinet

HOLLINGER'S
FOTOMAGASIN

38 Malmskillnadsgatan 38
Stockholm Tel. Norr 106 81

Fysikaliskt Institut

Syster Anna Wallström

Fysikaliskt instut.
BirgerJarls: 34 3 tr. Hiss Tel. n. 5107
Enl. läkare ordn. gives alla moderna
El. Ljus- o. värmebehl. för nerv- o. rheu-
matiska åkommor m. m. Alla slags bad,
packn. och massage Anna Wallström
Leg. Sjuksk. Mångårig praktik

Grammofoner

Grammophon & Musikaffären
C A R M E N
rekommenderar sitt välsorterade
lager, alla nyheter i skivor.
29 Sibyllegatan Telefon Ö. 3015

Handarbeten

Vackra, billiga handarbeten

hos
Esther Flyborg
Västerlånggatan 52, tel. Norr 218 47
Fransning och monterng
Ritning utföres även då tyg lämnas

Handskaffär

Skånska Handskfabriken

Etablerad 1903

Sturegatan 5 — Grevturegatan 20 C
Största urval av handskar, vantar och
strumpor. Handskvtätt 50 öre. Vid åbe-
ropande av denna annons lämnas 10% rab.

H o t e l l

Selma Bergs (Privat-) Hotell 1:a klass
Tel. 74095 - - Humlegårdsg. 20

Propra enkelrum fr. 4 å 5 kr.
Dubbelrum fr. 7 å 8 kr.

Kex

A.-B. RAHMS
KEXFABRIK
Stockholm

Spec.: Rån, Skorpor och
Smörgåskex.
Råg-Havre-Graham. Gotta o. närande

Klädeshandel

David Söderman

22 Drottninggatan 22

79 49 — Norr 79 49

Sista nyheter i de nu för hösten
moderna **Ulster- & Kapptygerna**

Korgmöbler

KORGMÖBLER

Bäst och billigast

Kh. 75 88

Aktiebolaget Ernst Wählander
Verkstäder f. tillv. av konstnär. korgmöbler,
såväl som f. de enklaste o. billigaste, till aéro-
plan, fartyg, motorb., rum, hallar, verandmm

Korsetter

Twilfit Nybrogatan 11

Telefon 758 53, 758 54

Stockholms största specialaffär för:

Korsetter o. Brösthällare

Priser enastående låga

Manufakturaffär

WENNERSTRÖMS
Drottninggatan 45 och 43

SPECIALAFFÄRER

för Siden-, Ylle- och Bomullstyger
samt för Trikåvaror.

SAISON-NYHETER

Paraplyaffär

Svenska Käpp- & Paraplyfabriken

Fabrik och butik: St. Paulsgatan 11, tel. S. 303 09

Filialer: Linnégatan 29, tel. 739 06, Upplandsg. 36,

tel. Via 73 37, Regeringsg. 42, tel. 3169,

Paraplyer och Käppar i stort urval

passande till hederspresenter.

OBS! Överklädnings- och reparationer

utföres fort, väl och billigt.

Pianoaffär

PIANINON o. FLYGLAR

Nya o. beg. - Avbetalning - Uthyrning

Stämningar o. reparationer utföres

Tel. J. Aug. Carlson Tel.
1078 Vasagatan 7 1078

Plissering

Alla slag av **Plisseringar**

och **hålsöm** utföres snabbt, väl o. elegant

till billigaste pris av

Stockholms Plisséfabrik

Marlagatan 9, 2 tr., Stockholm

Tel. Söder 122 60.

Beställningar emottagas även från

landsorten. Rekv. illustr. prisKurant!

Pälskappor

Våra Pälskappor

omtalade för sina kvalitéer

och utmärkta passformer

BRÖDERNE ELMÉR

Grevtureg. 24A Tel. 77605, N. 5751

Sidenmålning

SIDENMÅLNING - Endast konst-
närliga, signerade original, Schalar,
lampskärmar m. m.

GULLAN ALRICKSON
Odengatan 63, 2 tr, Vasa 11808

Skrivbyrå

ESKIL JOHANSSON

Rödabergsbrinken 2

vid Vanadisplan. Tel. 867 83.

Manuskript hämtas och

hemsändas. Prima referenser.

Strumpor

Lettersstedt

STRUMPSPECIALISTER

Drottninggatan 21, Stockholm

Gynna
annonserna

Längs horisonten

Forts. från sid. 1

Hela världen motser nu med spänning valens utgång och det är gott om spådarna. Särskilt frågan om möjligheterna för samarbete mellan liberalerna och arbetarpartiet intresserar. Om ett sådant kan komma till stånd på detta program, kan man med visshet räkna på att en ny era skall byta in och att hela det internationella läget skall förändras.

*

Frankrike skulle då icke heller kunna driva sin säkerhetspolitik så hänsynslöst som nu. Den nuvarande regeringens budgetförslag uppger beräknade utgifter för påbörjande av en på sitt sätt kusligt storstilad plan, nämligen en gördel av fästningar vid gränsen till skydd mot Tyskland.

Frankrike förvandlar sitt land till en fästning och varje dess medborgare män, kvinnor och barn, till nummer i en armé. Det fordrar av Tyskland som motprestation för en utrymning av Rhenlandet 30 milliarder guldmärk för sin del. Och samtidigt förklarar man officiellt att Frankrike redan uppfyllt det moraliska krav på avrustning som man påtog sig genom Versaillesfördraget, då man tvang Tyskland att göra början, under löften att sen komma efter. Man frågar sig när denna franska politik skall ha nått den punkt, där man överskrider gränsen in till det absurda och vad ända den skall ta. Skall den sluta i en allmän katastrof eller ska det bli möjligt med avspänning och en ny kurs?

För närvarande hetsar man bara tyskarna till att öka sin militärbudget, fullkomna sin armé och fördubbla sina ansträngningar på de militärtekniska uppfinningarnes område.

Frankrikes folk valde på denna politik i våras. Men det lär väl få lov att välja om igen och välja ny kurs.

*

Ett led i den franska politiken mot Tyskland är att förbjuda föreningen mellan Österrike och Tyskland. Redan under fredsförhandlingarna framställde Österrike sin önskan om anslutning till Tyskland. Men som förhandlingarna inte försiggått mellan de stridande utan utslutande mellan de segrande parterna, som sedan tillkännagåvo sin vilja, blev denna hemställan tvärt avslagen. Österrike fick bli den torso av en stat som det nu är, runt om sutto de stater som skapats av kejsardömet's forna territorier, bitert fiendliga, beslutna att ge igen för gamla oförrätter.

En försönlig politik som uppehållit den gamla ekonomiska enheten skulle varit för alla parterna förmånlig, men den nationella upphetsningen förbjöd den. Sen dess har Österrike varit kroniskt sjukt. Österrike kan inte existera, därför att det inte vet varför, har en författare träffande sagt. Det har intet uppland för sin stora huvudstad som var avsedd för ett kejsardöme, det har icke tillräckligt råmaterial och icke tillräcklig avsättning för sin industri. Det är ett av de skönaste länder i världen men de storslagna alperna äro ej hem för människor och alpenglühn över glacierna mätta inte de hungrande.

Efter revolutionen vid det mili-

tära sammanbrottet kom en radikal socialdemokratisk regering. Den avlöstes av en s. k. kristligt-social, d. v. s. antisemitisk reaktionär regering som hållit sig länge tack vare förbundskanslerns, prelaten Scipels, obestridliga skicklighet.

Emellertid har denna hans skicklighet icke räckt till att förhindra att motsatserna mellan de båda lägren, det reaktionära och det radikala, skärpts. Det har ju nu gått så långt, att detta älskvärda, godmodiga österrikiska folk står delat i två krigsläger, och att man måste tillgripa hela härsmakten för att hindra dem att råka ihop.

Med en viss lättnad konstaterar nu världen att det inte blev inbördeskrig i Österrike förra söndagen, då de reaktionära hemvärnstrupperna demonstrerade i industristaden Wiener-Neustadt, dit även de socialdemokratiska skyddsvärnen förlagt en demonstration. Gott och väl, men någon mera beklämande skildring än den som givits över denna söndag, får man leta efter. Neutrala, genom militär avspärrade zoner för att förhindra att broder springer i strupen på broder, dessa som båda tyngas av samma olycksöde att tillhöra en godtyckligt skapad, livsoduglig statsenhet.

Det är ohyggligt synd om Österrike, ty oavsett den olust detta måste skapa, en annan gång, när vaksamheten är mindre, kan en gnista tända inbördeskriget. Julirevolutionen 1927 var ett förebud.

Emellertid ska inte Europa tro, att det här är en Österrikes inre angelägenhet. Denna sjuka punkt i Europa är farlig för världsdelen fred och säkerhet. Ur nuets oödlighet kommer våldsamma eruptioner att uppstå. En kommunistisk revolution kan påkalla inblandning från grannar som intet högre önska än en sådan förevändning. Vi få ju inte glömma att i Ungern, Italien och Bayern råder stark reaktion, det är allesamman länder som genomgått en röd period och slagit tillbaka.

Det kan också tänkas en fascistisk kupp i avsikt att förena Österrike med Bayern, där de gamla planerna på frigörelse från tyska riket åtminstone existera hos en grupp hak-kors-fantaster.

Vilkendera ytterligheten Österrike än skulle råka ut för, bleve följden lika ödesdigra för landet självt och Europa.

Det är icke länge sedan Briand ånyo konstaterade att Frankrike vidhåller sin ståndpunkt: ingen anslutning från Österrike till Tyskland. Det förbudet kan versaillessegrarna naturligtvis upprepa hur länge som helst, mot sunda förnuftet, mot principen om folkens självbestämmanderätt. Men en dag kommer, då den nuvarande, genom våld skapade och uppehållna situationen, brister under den påträngande verklighetens tryck.

Något måste ske med Österrike. Det är väl få länder som har så många vänner här i Sverige alltsedan den personliga kontakten under Sveriges korta gulaschtid. Om Sverige hade inflytande som det hade vilja, ginge det nog Österrike väl.

En sak ha också vi att lära av Österrike. Det borde vara en varning för alla dem som lättsinnigt umgås

Ropet efter lycka

Ingeborg Björklund debuterade i Tidevarvet med en serie, kallad Tårarnas dal, som sedan ingick som den första och starkaste delen i hennes roman *En kvinna på väg*. Det är därför med intresse vi följa hennes bana och med glädje vi konstatera att den går i utvecklingens tecken.

Romanen var en kvinnas våldsamma protest mot tragiken i själva kvinnödet, intensifierad genom samhällslets grymma och konventionella hållning mot den ensamma modern. Den första diktsamlingen *Den spända strängen* gav individen i dess växlande reaktioner mot kärlekslycka och besvikelse.

Ropet efter lycka, den i dagarna utkomna nya diktsamlingen, betecknar ett tredje stadium.

Författarinnan säger därom själv:

Jag var fången i kretsen av min egen själ och längtade hetsigt efter ära och befäl.

Min skulle glädjen vara som i livet fanns, och mina alla nöjen och mitt liv en dans.

Mitt öde lät mig vandra glans och fester emot — en liten tid. Så skars jag från min rot.

Jag har hört, jag har sett det jag icke vill tro, bort flöd festens glans och all min mätta ro.

Det är inte värt en vittan att själv äga allting stort, om en värld försmäktar utanför ens port.

Vart flydde alla mina önskningar? Jag vet icke. De blåste bort alla medan jag dröjde vid en djupare kör av röster ...

Rop efter lycka hörde jag från plundrade själar, från tomma hjärtans vissnade sinnen och strupar som krävde mat.

Uppifrån flöt övermättnadens häglösa gäspningar ut över landet ... nerifrån livshungerns trasiga staccatorop ... Samhället gnisslade.

Detta har många ungdomar känt före Ingeborg Björklund, men det är beaktande för just vår tid, att denna stämning lätt för dem till kommunismen och till Ryssland. Det låter naturligtvis för många förfärligt och orimligt, att Ryssland kan vara en magnet för ideellt sinnad ungdom med vilja och patos. Men när det nu är så, varför ska man låta inbilla sig av rablata tidningar att kommunisterna äro

idell ymlar och mutkolvar? Sådana kanske finnas där, men utgjorde de hela församlingen, så vore hela företeelsen inte värd tiondedelen av allt det hat och intresse som kommer den till del.

Det är till exempel lätt att inom ett bestämt fack — det som Ingeborg Björklund tillhör — få belägg på denna sats. De kvinnliga journalister av den yngsta årgången, som det är något gry i, de dras åt kommunismen — om de inte dras åt Tidevarvet —. Detta behöver förstas inte bara bero på attraktionen utan även på den borgerliga pressens avvisande hållning. Dess mål är att utrota kvinnorna ur pressen, och i den sparsamma mån rekrytering sker, stoppas de små nya in i det allra trängsta bås, där de få stanna för livet. Man kan förutse den tid, då ären och trycket gjort sitt verk bland de äldre, och då tidningarna äro helt descificierade och dess spalter fria för indignationen över fackföreningarnas försök till monopolvalde.

Det är emellertid roligt att det finns några som våga att stoppa stolthet och ambition i fickan, hellre må de gå till kommunismen än inte finnas alls.

Ungdomen ska ha ett ideal, en dröm, en stjärna, om den så är »den rödaste stjärna som står i öst». Den ska vara stolt, fräck och tapper och en smula hädisk mot gamla gudar, även om guden heter Karlfeldt, som förövrigt bättre än de flesta torde tala det.

Dikten *En sång efter en resa i Ryssland 1927* lär väl icke ge en objektiv bild av tillståndet i detta gåtfulla land. Men den är inspirerad, och den säger oss något av vad de svenska jubileumsdelegaterna fingo för intryck, och detta är icke oviktigt.

Dikten *Till Fridolin* är orättvis så tillvida att Karlfeldt med »Nattens pudrade blåra» inte torde ha menat den arbetande, självständiga unga kvinnan, utan den rena parasitkvinna, som även Ingeborg Björklund av hela sin kommunistiska själ föraktar. Men annars ger den en munter bild av en ung kvinna av 1928, med ett tapparare, käckare och fränare drag än vad genomsnittsflickan har.

Den himmelska komedien, som avslutar volymen, synes oss tämligen tunn i förhållande till vad man kan vänta då man läser personalförteckningen som uppger Gud, Jesus, Buddha, Sokrates, Belzebub och en kommunist.

Dikternas formella värde yttra vi oss ej om. Det förefaller att vara växlade. Vi glädja oss åt personligheten, åt att någon förs vara feminist, som är så löjligt och omodernt, vara kommunist, som är så skamligt, och vara det med gott humör och med ett förtrytsamt men kärleksfullt hjärta.

E. W.

med tanken på inbördes krig som inledningen till en regimförändring. Skulle vi vilja ha vår nation uppdelad i två krigsläger med den statliga krigsmakten som ordningsman? Skulle vi vilja se en röd regim införd med våld, under risken att pen-

deln skulle svänga över till fascism? Om svenskarna först komme i häret på varann, då bleve det på kniven. De ha så litet naturlig godmodighet och så mycken ilska inom-bords.

KVINNLIGA MEDBORGARSKOLAN

vid Fogelstad

HÖSTKURS 18 oktober — 8 november

Begär prospekt hos rektor Honorine Hermelin, Fogelstad, Julita.

TVÅ DIKTER

av INGEBORG BJÖRKLUND

*

Ur Ropet efter lycka

En sång efter en resa i Ryssland 1927.

Renare luft i vaknande dag än i slocknande väster hemma,
Hetare slog mitt hjärtas slag, mjukare blev min stämma.
Enklare livet leades där, större var människomättet —
murknare syntes mig sen allt värt, närmare sammanbrottet.

Friskare, gladare var det folk, som lyfte arbetets skära,
Ömmare leendet, skrället tolk för en ljuvsare glädje och ära —
Ryssland! Folkens moder, stig fram, hävda din rätt i världen!
Svep som en stormvind det okända bort, störta vår trånghets gården!

Hela det väldiga världets makt räcker inte att döda livet, som avlöser dödens vakt och lyfter ur spållror sin möda.
Spirande andliga nysådd som gror, slås icke ner av kanoner.
Res dig du höga välsignade tro mot guld-hungerns grundfrätta tronert!

Rödaste stjärna som står i öst, du är förnyelsens tecken.
Fanan som vajar på Kreml, är den tröst, som gömmer vår frälsning i vecken.
Ryssland! Med livets förlösande kraft besegrar du våra själar. —
Stoltaste del av mitt hjärta blev kvar bland fria som varit trålar.

*

Till Fridolin

Från "Nattens pudrade blåra"

Hör och vet, du patriarkatets bäste profet, att sjunger de dina ditt högljudda lov mig binder du ej vid ditt ärade hov!
Ditt blåsande munvädrets brak har du fått från manvældets tid, då för kvinnan allt smått

var tillmätt av manliga nävars regim, och då kvinnans roll var en blyg pantomim.
Sjung om du vill, de drickandes pris, om malt och humle på tusende vis, och sjung om de gällande karlar som går och det spädaste växande bullrande slår, mig lockar du inte med sådana karlar, som spriteldigt gnyr och värt land» försvavar.

Karlar har bullrat i långa tider, och bråkat i världskrig som ännu svider, karlar har eräkt sig och gjort sig breda, karlar har vi hört och sett till vår ileda.

Gammaldags karlar har konstig smak, gungande felma fram och bak, breda, raktiska höfters valv, och en rädsla som helst för en rätta skalv.

Jag pudrar min näsa och klipper mitt hår och dansar på kvällen med vickande tår.
Om dagen förtjänar jag självt mitt bröd och tar inget manligt understöd.

Av träning från tidiga år är jag smärt, Gudlov utan välgödd, fettsamlade stjärt.
Jag är ingen gås, som ska slaktas till pris åt lustan i karlarnas paradis.

Jag vet vad jag vet; det är vidlyftigt nog att försörja sig självt, och en till — mera knog.

Jag tar inga osäkra risker i hoppet att mannen är trogen och att han klarar oppet.

Gifter jag mig står jag kvar på marken, och ser karn på andra får han snarligen sparken.

Men jag fordrar detsamma av mig som av karn.

Kvinnor förblir inte evigt barn. Där har du min grund. Din regering tar slut.

Kvinnorna in — patriarkerna ut!